

Datum:  
2026-09-24Diarienummer:  
SCN-2026-00757Socialnämnden  
**Tjänsteskrivelse**

Socialnämnden

Handläggare:  
Oliwer Fontaeus

## Stadigvarande boende för våldsutsatta

### Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** i pilotverksamhet genomföra flyttar av våldsutövare där det bedöms lämpligt ur säkerhetsaspekt och låta de våldsutsatta bo kvar.
2. **att** inte utöka förtursdelegation i Uppsala kommun utifrån våldsutsatthet.

### Ärendet

Socialnämnden beslutade i februari 2026 att uppdra till förvaltningen att utreda utökade möjligheter för våldsutsatta till stadigvarande boende. Ärendet innehåller den utredning som genomförts tillsammans med Nexus resurscentrum. Under utredningen har dialog med Uppsalahem genomförts för att se över den kundvård som i dagsläget bedrivs men även hur tidigare insatser kan vara möjliga. Utredningen avseende flytt av våldsutövare har även genomförts i kontakt med andra kommuner.

Socialnämnden gav även i uppdrag att genomföra en kommunikationsinsats, denna kommer inte att presenteras i sin helhet inom ramen för utredningen. Kommunikationsinsatsen genomförs av Nexus och kommunikationsansvarig på socialförvaltningen. Förvaltningen ser att tidigare lagda insatser redan i hög grad genomförs i dagsläget. För att nå flera våldsutsatta bör därmed informationsspridningen öka för att nå ut till fler i målgruppen.

### Beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningen mellan enheterna Strategiskt stöd och Nexus.

## Föredragning

### Bakgrund

Socialnämnden beslutade under nämndens sammanträden i december 2024 och september 2025 att kommunkoncernens samlade insatser för att trygga ett stadigvarande boende för våldsutsatta personer skulle utvärderas av förvaltningen under 2025. Under nämndens sammanträde i september 2025 beslutades att en brukarundersökning skulle genomföras som en del av utvärderingen. Socialnämnden beslutade också under nämndens sammanträden i december 2024 och september 2025 att förvaltningen ska återkomma med åtgärder för att fler våldsutsatta kvinnor ska komma i stadigvarande och tryggt boende. Ärendet presenterades vid nämndsammanträdet i februari 2026.

Vid nämndens sammanträde i februari 2026 beslutas att;

- att en kommunikationsinsats genomförs för att öka kunskapen hos våldsutsatta kvinnor om de åtgärder som kommunkoncernen har för att de ska få tillgång till ett stadigvarande boende,
- att förutsättningarna för förtursdelegation utreds under året med syftet att undersöka om våldsutsatthet bör vara en faktor som ger förtur i kön till bostäder, med återrapportering senast till nämndens sammanträde i oktober 2026,
- att förutsättningarna för att flytta på den person som utövar våld till en ny lägenhet, i de fall det bedöms vara lämpligt, utreds under året, och att utredningen återrapporteras senast till nämndens sammanträde i oktober 2026,
- att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma kring hur åtgärder ska kunna erbjudas i ett tidigare skede och även för de som inte behöver skyddat boende, senast till nämnden i oktober.

### Utredningar av förtursdelegation

Flera kommuner har i dagsläget valt att erbjuda förtur i bostadskön för individer som på egen hand saknar möjlighet att tillförskaffa egen bostad. För att ta del av detta behöver individen uppfylla den kommunala bostadsförmedlingens uppställda kriterier, för att styrka behovet av förtur. Kriterierna för vem som får ta del av förtur är ofta kopplade till målgrupper där individen exempelvis har en form av funktionsnedsättning, eller i vissa fall – lever i en våldsutsatt livssituation.

I flera kommuner som erbjuder förtur i bostadskön används motsvarigheten till Uppsala bostadsförmedling. Det är bostadsförmedlingen som, genom intyg från socialtjänst eller efter egen bedömning, kan ge den enskilde förtur i bostadskön.

Våld utövas i flera olika former, allt ifrån fysiskt till psykiskt eller ekonomiskt våld. Det är svårt att överföra de komplexa bedömningsgrunderna till ett fastställt verktyg för förturgivning avseende stadigvarande boende för våldsutsatta. Anledningen till det är att föreliggande behov som grund för tilldelning av förtursboenden inte kan genomföras rättssäkert - eller ur skyddsaspekt - utanför Nexus utredning.

Socialförvaltningen har tillfrågat kommunjurister vid Uppsala kommuns kommunledningskontor om deras syn på förtursdelegation i bostadskön. De delar bedömningen att det redan idag finns flera sätt för våldsutsatta att ta del av nytt boende, dels genom skyddat boende, utslussningslägenheter och tillgång till

bostadssociala kontrakt. Individer som är boende inom Uppsalahems bestånd kan även få ett nytt lägenhetskontrakt med våldsutsatthet som grund.

Avseende förtursdelegation finns det, som tidigare presenterat, en komplexitet i vad som ska inräknas i våldsbegreppet. Det saknas en bedömning om vilken typ och omfattning av våld som ska vara gränssättande för vem som får ta del av förtur i bostadskön. Bedömningen av vilken åtgärd, utifrån våldsbedömningen som är lämplig, ligger fortsatt på Nexus ansvar.

Avrådan avseende förtursdelegation är till stor del avhängigt av den riskbedömning som ligger till grund för besluten om våldsutsatta, men också fastställandet om var gränsen för våldsutsatthet bör ligga som grund för förtur. Många av dem som söker sig till Nexus tror att de endast behöver en lägenhet för att lösa våldssituationen men är egentligen i behov av omfattande insatser, till exempel skyddat boende. En snabbare väg till boende kan därmed föranleda ett större mörkertal av de individer som lever i en våldssituation, men inte får den rätta hjälpen de behöver.

Kommunjuristerna bedömer att om ett genomförande ändå planeras att implementeras bör det ske i linje med Stockholms bostadsförmedlings riktlinjer. Förvaltningen bedömer efter medskicken att tillhandahållandet av hjälp och boende fortsatt inryms inom Nexus nuvarande verksamhet.

Befintliga former av förtur för våldsutsatta inryms även i dagsläget genom den kundvård som bedrivs av Uppsalahem. Individer som redan är boende hos Uppsalahem och har ett bedömt behov av att flytta till en egen bostad kan i dagsläget erbjudas detta genom kundvård. Detta innebär däremot att våldsutövaren får behålla det befintliga kontraktet, men den våldsutsatta erbjuds ett nytt bostadskontrakt.

Kommunstyrelsen ingår även i ett kvotavtal, där ett antal lägenheter årligen avsätts för personer som står utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Uppsalahem förmedlar dessa lägenheter till ansvariga nämnder, som i sin tur hyr ut dem i andrahand genom ett bostadssocialt kontrakt. Nexus har även möjlighet att erbjuda en andel av lägenheterna som ingår i kvotavtalet med Uppsalahem. Detta innebär att våldsutsatta kan erbjudas ett nytt boende efter bedömning av Nexus. Lägenheten kommer däremot att initialt hyras ut i andrahand genom kommunen och sedan möjliggörs ett överlåtande till den våldsutsatta för ett stadigvarande boende. Detta förutsätter däremot att den nya hyresgästen kan stå för sin egen hyra och i övrigt sköter bostaden under perioden för andrahandsuthyrningen.

Uppsalahem har tidigare undersökt möjligheten att utöka antalet lägenheter inom kvotavtalet till Nexus verksamhet, men har inte fått bifall av sin styrelse. I dagsläget kvarstår de befintliga avtalsramarna mellan kommunstyrelsen och Uppsalahem.

Förvaltningen bedömer att en form av förtur till bostad för våldsutsatta redan inryms genom de avtal som finns med Uppsalahem och genom Nexus jourlägenheter. Det finns tillräckligt med utrymme att tillhandahålla bostäder till målgruppen inom ramen för kundvård och kvotavtal. Det finns redan idag systematiska arbetssätt som implementerats både inom förvaltningen och Uppsalahem, vilket fungerar och täcker det befintliga behovet hos målgruppen. Nexus har, med stöd av detta, i dagsläget full kapacitet till att hjälpa våldsutsatta i samhället med de resurser som krävs. Med anledning av detta bedöms att tillskapande av bostäder från externa aktörer inte är en nödvändig faktor för att uppnå förväntat resultat - att erbjuda våldsutsatta stadigvarande boende efter våldet.

### Flytta på våldsutövaren

I en våldsutsatt relation är det i vanliga fall den våldsutsatta som behöver flytta från bostaden, medan våldsutövaren bor kvar. Orsaken till det är vanligtvis att den våldsutsatta individen löper risk att åter utsättas för våld om den stannar kvar i bostaden.

Några kommuner har valt att pröva en metod där de, i vissa fall, valt att flytta på våldsutövaren i stället för den våldsutsatta. För att genomföra det krävs ett utrett underlag för att säkerställa att den våldsutövande individen har insikt om sin våldssituation samt drivkraft och förmåga att själv ta avstånd från den tidigare partnern. I de kommuner som genomfört detta har endast ett fåtal våldsutövare varit kapabla till det. Socialtjänsten har inte möjlighet att tvinga våldsutövaren att flytta från bostaden. Det handlar i stället om att socialtjänsten samtalar med och försöker få våldsutövaren själv att flytta från den befintliga bostaden.

Nexus bedömer att det i de flesta fall vore riskabelt att genomföra dessa åtgärder, då våldsbilden inte lämpar att flytta den våldsutövande. Vanligtvis behöver den våldsutsatta flyttas till skyddat boende, inom eller utanför kommunen för att säkerställa den enskildes säkerhet. Nexus upplever även i vissa fall att den våldsutsatta aktivt vill flytta från den befintliga lägenheten.

Förutsättningarna att flytta på våldsutövaren går att pröva i ett mindre pilotformat i speciella fall där Nexus bedömer det som lämpligt ur säkerhetsperspektiv. Det kan i dagsläget prövas genom våldsutövarens egen möjlighet till att erhålla ny bostad, samt det kvotavtal som finns tillhands för bostadssociala kontrakt. Förutsättningarna att genomföra dessa piloter är ofta små, men kan prövas utifrån Nexus bedömningar.

Om flytt av våldsutövare ska bedrivas genom Uppsalahems kundvård behöver det utredas vidare och beslutas inom dess styrelse. Det finns i dagsläget inga möjligheter till att erbjuda nytt kontrakt till en utflyttande våldsutövare inom befintlig kundvård.

### Hur åtgärder ska kunna erbjudas i ett tidigare skede

Människor som utsätts för våld i nära relation har ofta svårt att ta steget att bryta relationen. En del väntar på att relationen ska bli bättre, andra har inte möjlighet att lämna utifrån tvång, hot eller av rädsla för våldsutövaren. Den gemensamma faktorn för målgruppen är att det är komplext och det behövs ofta olika former av insatser för att lösa den våldsutsattas livssituation. Det krävs oftast ett större paket av individuellt anpassade insatser för den våldsutsatta för att möjliggöra stadigvarande boende. Det finns redan idag, välfungerande, tidigare insatser för att hjälpa våldsutsatta i samhället exempelvis genom boendekedjan och Uppsalahems kundvård. Utöver det har även våldsutsatta i flera fall löst bostad på egenhand eller i assistans av befintliga verksamheter. Utöver kommunens insatser finns civila samhället som till exempel kvinnojourer för att fånga upp våldsutsatta kvinnor i samhället.

Förvaltningen bedömer att insatser för målgruppen finns att tillgå, antingen via civilsamhället eller kommunens egna insatser. För att fler personer i behov av stöd ska få möjlighet att ta del av insatserna ser förvaltningen ett behov av att fortsätta utveckla kommunikationsinsatserna som nämnden redan givit förvaltningen i uppdrag att genomföra. Socialförvaltningen har ansökt om statsbidrag från Socialstyrelsen för att genomföra en informationssatsning mot våldsutsatta i samhället. Informationen avses spridas i tryckt format på flera språk, för att nå ut till den målgrupp som idag inte har kännedom om resurserna hos Nexus. Nexus har även, på sin webbsida, förtydligat vilka våldssituationer det går att få hjälp för och ökat tillgänglig information.

### *Förvaltningens bedömning*

Insatser för våldsutsatta är en komplicerad fråga och kräver ofta individuella lösningar. Våld i nära relation är sedan flera år tillbaka en prioriterad fråga inom kommunen och med åren har insatser inom kommunen och civila samhället utvecklats. Förvaltningen bedömer att nuvarande insatser till stor del är tillräckliga för att möta våldsutsattas behov. Samtidigt behöver förvaltningen hela tiden arbeta med att utveckla och justera insatserna samt sprida information om dem.

Förvaltningens bedömning är därmed att förtursdelegation för våldsutsatta inte bör implementeras i Uppsala kommun, då redan befintliga insatser uppnår önskad verkan för målgruppen och bistår dem som söker sig till Nexus. Ett pilotprojekt för att undersöka möjligheten att flytta på våldsutövaren i stället för den våldsutsatta kan däremot genomföras där Nexus bedömer detta lämpligt.

Förvaltningen bedömer att det behövs utökade kommunikationsinsatser för att nå ut till våldsutsatta i samhället som inte kan läsa svenska. En kommunikationsinsats bör därmed tillskapas genom att översätta och publicera befintligt kommunikationsmaterial utifrån de modersmål Nexus i dagsläget möter.

### **Ekonomiska konsekvenser**

Socialnämnden har fattat beslut om sin budget för 2026 och den ligger fast.

Statsbidrag har ansöpts för en del av kommunikationsinsatsen. Denna avses finansieras av medel som anslås vid eventuellt godkännande från Socialstyrelsen.

### **Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse daterad 24 september 2026.

Socialförvaltningen

Tomas Odin  
Förvaltningsdirektör